

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (tretia rozšírená komora)

z 12. mája 2015*

„Člen Komisie — Vyšetrovanie OLAF-u — Údajné ústne rozhodnutie predsedu Komisie ukončiť funkciu dotknutej osoby — Žaloba o neplatnosť — Neexistencia aktu, ktorý možno napadnúť žalobou — Neprípustnosť — Žaloba o náhradu škody“

Vo veci T-562/12,

John Dalli, s bydliskom v St Julians (Malta), v zastúpení: L. Levi, A.-M. Alamanou a S. Rodrigues, advokáti,

žalobca,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: B. Smulders, J. Baquero Cruz a J.-P. Keppenne, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je jednak návrh na zrušenie ústneho rozhodnutia údajne prijatého predsedom Komisie 16. októbra 2012 o ukončení funkcie žalobcu ako člena Komisie a jednak návrh na náhradu škody, ktorá údajne vznikla žalobcovi v dôsledku tohto rozhodnutia,

VŠEOBECNÝ SÚD (tretia rozšírená komora),

v zložení: predseda komory M. Jaeger, sudcovia S. Papasavvas, N. J. Forwood (spravodajca), I. Labucka a E. Bieliūnas,

tajomník: E. Coulon,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní 8. júla 2014,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: angličtina.

Rozsudok

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 1 Na základe rozhodnutia Európskej rady 2010/80/EÚ z 9. februára 2010, ktorým sa vymenúva Európska komisia (Ú. v. EÚ L 38, s. 7), bol žalobca John Dalli vymenovaný za člena Európskej komisie na obdobie od 10. februára 2010 do 31. októbra 2014. Predseda Komisie José Manuel Durão Barroso (ďalej len „predseda Barroso“) mu pridelil oblasť zdravia a ochrany spotrebiteľov.
- 2 Dňa 21. mája 2012 bola Komisii doručená sťažnosť (ďalej len „sťažnosť“) spoločnosti Swedish Match, ktorá obsahuje závažné tvrdenia týkajúce sa konania žalobcu. Podľa sťažovateľky využil maltský podnikateľ Silvio Zammit svoje styky so žalobcom na to, aby sa od nej a od European Smokeless Tobacco Council (ESTOC) pokúsil získať finančnú výhodu za to, že bude vyvíjať činnosť s cieľom ovplyvniť prípadný budúci legislatívny návrh týkajúci sa tabakových výrobkov, a najmä zákazu predaja výrobku známeho pod označením „snus“, ktorý platí v Európskej únii.
- 3 Dňa 25. mája 2012 začal Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) vo veci sťažnosti vyšetrowanie v súlade s článkami 3 a 4 nariadenia (ES) č. 1073/1999 Európskeho parlamentu a Rady z 25. mája 1999 o vyšetrowaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) (Ú. v. ES L 136, s. 1; Mim. vyd. 01/003, s. 91).
- 4 Listom z 11. júla 2012 informoval OLAF žalobcu, že sa má považovať za osobu dotknutú vyšetrowaním, ktoré bolo začaté na základe sťažnosti vo veci pokusov zatahnuť dva hospodárske subjekty do zaplatenia úplatkov s cieľom dosiahnuť prijatie opatrenia Komisie v ich prospech. Žalobcovi bol prístup k sťažnosti odmietnutý.
- 5 Dňa 16. júla 2012 OLAF po prvýkrát vypočul žalobcu.
- 6 Predseda Barroso sa so žalobcom stretol 25. júla 2012. V priebehu tohto stretnutia žalobca poprel obvinenia uvedené v sťažnosti proti jeho osobe.
- 7 Listom z 27. júla 2012 žalobca potvrdil predsedovi Barrosovi, že nemá žiadnu vedomosť o jednaniach medzi subjektmi, ktoré podali sťažnosť, a „osobou na Malte“ a že nebol do tejto veci žiadnym spôsobom zapojený.
- 8 Dňa 17. septembra 2012 OLAF po druhýkrát vypočul žalobcu.
- 9 Okolo 5. októbra 2012 informoval generálny riaditeľ OLAF-u generálnu tajomníčku Komisie Catherine Dayovú, že jej bude v krátkom čase zaslaná záverečná správa z vyšetrowania týkajúca sa sťažnosti (ďalej len „správa OLAF-u“).
- 10 Na základe tejto informácie dal predseda Barroso 11. októbra 2012 zatelefonovať do kancelárie žalobcu s cieľom dohodnúť stretnutie so žalobcom, ktorého dátum bol stanovený na 16. októbra 2012.
- 11 Správa OLAF-u určená do rúk predsedu Barrosa bola doručená C. Dayovej 15. októbra 2012. K tejto správe bol priložený list podpísaný generálnym riaditeľom OLAF-u (ďalej len „sprievodný list“), ktorý obsahoval zhrnutie hlavných záverov vyšetrowania a ktorý predsedu Barrosa informoval o tom, že tieto závery sa mu oznamujú na účely prijatia prípadných opatrení na základe kódexu správania komisárov [C(2011) 2904].

12 V sprievodnom liste sa uvádza najmä toto:

„Dňa 25. mája 2012 začal OLAF na základe informácií, ktoré mu oznámila Európska komisia, vyšetrovanie vo veci tvrdení, že určité hospodárske subjekty boli požiadané o poskytnutie úplatkov za prísľub dosiahnuť zrušenie európskeho zákazu snus.

...

Komisár Dalli sa viackrát dostal do kontaktu so zástupcami tabakového priemyslu v rámci neoficiálnych a dôverných stretnutí, ktoré boli zorganizované bez vedomia a účasti príslušných služieb. Všetky tieto stretnutia boli zorganizované Silviom Zammitom, ktorý je maltským podnikateľom bez akéhokoľvek vzťahu k inštitúciám a blízkym priateľom komisára Dalliho.

...

Napriek tomu, že neexistujú presvedčivé dôkazy o priamej účasti komisára Dalliho ako návodcu alebo organizátora žiadosti o peniaze, viaceré jednoznačné a súhlasné nepriame dôkazy, ktoré boli zhromaždené v priebehu vyšetrovania, naznačujú, že skutočne mal vedomosť o konaní Silvia Zammita a o tom, že táto osoba používala jeho meno a jeho funkciu s cieľom získať finančné výhody.

Okrem toho vždy, keď bol komisár Dalli vypočúvaný OLAF-om na účely vyjasnenia jeho stanoviska k skutočnostiam tvoriacim predmet vyšetrovania alebo keď písal OLAF-u, pokúšal sa minimalizovať frekvenciu a trvanie jeho stretnutí so S. Zammitom a zamlčať obsah týchto stretnutí vo vzťahu k predmetnej veci.

Navyše komisár Dalli nikdy nevykonal žiaden úkon s cieľom zabrániť tomu, aby došlo k daným skutočnostiam, dištancovať sa od týchto skutočností alebo nahlásiť situáciu, o ktorej mal vedomosť.

Na základe skutočností zistených v rámci vyšetrovania OLAF-u je možné dospieť k záveru, že obraz a dobrá povesť Európskej komisie boli poškodené v očiach výrobcov tabaku a potenciálne aj v očiach verejnosti.

Konanie komisára Dalliho by sa preto dalo považovať za závažné porušenie jeho povinnosti konať tak, aby bola zachovaná vážnosť a dodržané povinnosti súvisiace s jeho funkciou.

...“

13 Dňa 16. októbra 2012 popoludní sa žalobca stretol s predsedom Barrosom v jeho kancelárii. Následne sa k nim pridal vedúci kancelárie predsedu Barrosa Johannes Laitenberger a generálny riaditeľ právneho servisu Komisie Luis Romero Requena. Vzhľadom na to, že účastníci konania sa nezhodli na skutkovom stave, pokiaľ ide o okolnosti, priebeh a výsledok tohto stretnutia (ďalej len „stretnutie 16. októbra 2012“), a vzhľadom na to, že tento skutkový stav tvorí ťažisko tohto sporu, určí ho Všeobecný súd ďalej v tomto rozsudku.

14 Neskôr v ten istý deň zatelefonoval predseda Barroso maltskému predsedovi vlády Lawrenceovi Gonzimu, aby ho informoval o odstúpení žalobcu z funkcie člena Komisie, a požiadal ho, aby za neho zabezpečil náhradu. Predseda Barroso tiež napísal predsedovi Európskeho parlamentu a predsedovi Rady Európskej únie, aby im oznámil, že žalobca „odstúpil z funkcie s okamžitou platnosťou“.

15 Ešte neskôr v tento deň, okolo 17.00 hod., zverejnila Komisia tlačovú správu oznamujúcu odstúpenie žalobcu z funkcie „s okamžitou platnosťou“.

16 Samotný žalobca zverejnil v priebehu toho istého dňa tlačovú správu prostredníctvom súkromnej organizácie.

- 17 Na plenárnom zasadnutí maltského parlamentu zo 16. októbra 2012 uskutočnil L. Gonzi toto vyhlásenie:

„Dnes popoludní som mal telefonický hovor s predsedom Európskej komisie Josém Manuelom Barrosom, v priebehu ktorého ma informoval, že John Dalli práve odstúpil z funkcie komisára.

Predseda Barroso mi vysvetlil, že John Dalli prijal toto rozhodnutie vzhľadom na správu OLAF-u týkajúcu sa vyšetrovania konania tretích strán.

...

V priebehu ďalšieho telefonického hovoru, ktorý som mal o niečo neskôr, mi John Dalli povedal, že podnikne právne kroky proti všetkým obvineniam smerujúcim proti jeho osobe. Rozhodol sa však zo svojej funkcie komisára odstúpiť, aby mohol seba, ako aj inštitúciu, ktorej bol doposiaľ súčasťou, lepšie brániť.

Neskôr v dnešný deň, okolo 17.00 hod., zverejnila kancelária predsedu Komisie tlačovú správu, ktorú dávam do pozornosti všetkých v snemovni.

...“

- 18 Prepis rozhovoru v rádiu, ktorý žalobca poskytol v maltčine 16. októbra 2012 večer, a jeho anglický preklad, ktorý vyhotovil úradný prekladateľ poverený žalobcom, obsahujú najmä tieto vyhlásenia:

„Reportér: Odstúpili ste z funkcie. V prvom rade, prečo ste odstúpili?

Žalobca: Z dôvodu toho, o čom som bol ústne informovaný. Vlastne som až doposiaľ nedostal nič písomne. ... V skutočnosti som sa ešte dnes večer začal rozprávať s ľuďmi, mojimi advokátmi, aby začali uskutočňovať kroky potrebné na preukázanie toho, že tieto závery [správy OLAF-u] sú absolútne nepravdivé. Dnes zverejňujem tlačovú správu, v ktorej tiež potvrdzujem, že budem naďalej pokračovať v práci, aby úsilie, ktoré som spolu so svojimi spolupracovníkmi vynaložil s cieľom revidovať smernicu o tabaku, čo by prinieslo prísnejšie pravidlá v oblasti fajčenia, naďalej pokračovalo podľa pôvodného plánu. Budúci pondelok začneme s konaním. Dúfam, že toto konanie bude úspešné.

...

Reportér: Prečo ste teda odstúpili z funkcie, John? Prečo ste cítili potrebu odstúpiť, ak...?

Žalobca: Dovoľte, aby som vám povedal to, čo som pred nejakým časom povedal v inom televíznom programe. Nezostanem tam, kde ma nechcú, jasné, a je to niečo, čo beriem veľmi vážne. Od dnešného dňa som začal pracovať a chcem mať úplne voľné ruky, aby som mohol tieto obvinenia vyvrátiť.

Reportér: Práve ste povedali, že neostanete tam, kde vás nechcú. Rozumiem tomu správne, že vás predseda Barroso donútil odstúpiť z funkcie?

Žalobca: Podľa môjho názoru tieto slová znamenajú, že nechcem ostať tam, kde ma nechcú, a na tom trvám.

Reportér: Ale je to tak, že vás Barroso donútil odstúpiť?

(nezrozumiteľné, keďže dve osoby hovoria súčasne)

Žalobca: V najbližších dňoch budú poskytnuté vyhlásenia.

Reportér: Donútil vás odstúpiť z funkcie, alebo to bolo vaše rozhodnutie?

Žalobca: V najbližších dňoch budú poskytnuté vyhlásenia.

Reportér: Aké vyhlásenia môžeme od toho všetkého očakávať?

Žalobca: Vyhlásenia, v súvislosti s ktorými žiadam o názor svojich advokátov, a ich názorom sa budem riadiť krok po kroku, spolu so všetkými vyhláseniami, ktoré sa rozhodnem urobiť.

...“

- 19 Po skončení stretnutia 16. októbra 2012 vyhotovil Romero Requena „záznam do spisu“ z 18. októbra 2012, ktorý obsahoval zápis z tohto stretnutia. Podľa jeho znenia žalobca „napriek tomu, že kategoricky poprel obvinenia smerujúce proti jeho osobe, uviedol, že s cieľom brániť svoju dobrú povesť odstupuje z funkcie člena Európskej komisie s okamžitou platnosťou“.
- 20 V ten istý deň boli žalobcovi od Komisie doručené dokumenty na podpis s cieľom iniciovať štádium „ukončenia“ jeho funkcie a zaplatiť mu dočasné príspevky. Žalobca v tejto súvislosti zdôrazňuje, že odmietol urobiť čokoľvek, na základe čoho by sa dalo usudzovať, že odstúpil z funkcie člena Komisie, a najmä odmietol vyplniť dokumenty, ktoré by mu umožnili poberať príspevky a získať náhradu jeho výdavkov na repatriáciu. Po tom, ako príslušné služby Komisie uskutočnili na jeho bankový účet dva prevody z titulu dočasných príspevkov, žalobca 28. decembra 2012 napísal Komisii, že žiadnu žiadosť v tomto zmysle nikdy nepodpísal, a vrátil platby na bankový účet Komisie.
- 21 Dňa 21. októbra 2012 napísal žalobca predsedovi Barrosovi, aby ho informoval, že svoje odstúpenie z funkcie považuje za neplatné, že usudzuje, že bol zbavený práva na to, aby sa vhodným spôsobom bránil, a že generálny riaditeľ OLAF-u porušil jeho právo na prezumpciu nevinu.
- 22 Dňa 22. októbra 2012 napísal žalobca členom Parlamentu, aby im oznámil, že kategoricky popiera, že by vedel o akýchkoľvek jednaniach alebo komunikácii, ku ktorým mohlo dôjsť medzi dotknutým maltským podnikateľom a výrobcami snus, a že OLAF ho neinformoval, na akých dôkazoch založil svoje domnienky v tomto ohľade.
- 23 Predseda Barroso odpovedal žalobcovi 23. októbra 2012 tak, že najmä zdôraznil, že jednotlivé výhrady žalobcu týkajúce sa protiprávneho alebo nesprávneho konania voči nemu sú „nezrozumiteľné“ a že žalobca je ako bývalý člen Komisie povinný správať sa „čestne v súlade s článkom 245 ZFEÚ“.
- 24 Dňa 30. októbra 2012 napísal predseda Barroso predsedovi Parlamentu, aby mu poskytol vysvetlenia týkajúce sa odstúpenia žalobcu z funkcie, ku ktorému došlo počas stretnutia 16. októbra 2012. Uviedol najmä toto:

„[J. Dalli] dôrazne odmietol závery OLAF-u. V priebehu nášho rozhovoru však priznal, že v minulosti mal mimo oficiálnych kanálov kontakty s tabakovým priemyslom, ktorých súčasťou bol daný maltský podnikateľ, a dospeli sme k záveru, že bez toho, aby bola dotknutá zákonná prezumpcia nevinu vo vzťahu k záverom [OLAF-u], by nebolo politicky udržateľné, aby naďalej vykonával funkciu komisára počas toho, ako sa bude venovať snahám o obnovenie svojej dobrej povesti. Ako som následne verejne vyhlásil, J. Dalli absolútne jednoznačne oznámil svoje okamžité odstúpenie z funkcie, a to pred generálnym riaditeľom právneho servisu a pred vedúcim mojej kancelárie. Informoval som ho, že toto odstúpenie z funkcie bude prostredníctvom tlačovej správy zverejnené neskôr v priebehu dňa, a to po tom, ako bude mať možnosť informovať o tomto odstúpení svoju rodinu a svojich spolupracovníkov...“

V tomto štádiu by som rád zdôraznil, že právne dôsledky záverov OLAF-u treba jasne odlíšiť od ich politického posúdenia. Ako viete, OLAF zaslal svoju správu generálnemu prokurátorovi Malty, a bol som informovaný, že generálny prokurátor postúpil vec polícii. Je teraz výlučne v právomoci maltských

orgánov, aby vo veci konali v súlade s maltským právom. Pokiaľ ide o Komisiu, naďalej budeme plne rešpektovať zásadu prezumpcie nevinu, tak ako sme ju rešpektovali od začiatku vyšetrovania OLAF-u. Všetky vyhlásenia predstaviteľov Komisie po odstúpení J. Dalliho z funkcie sa predovšetkým sústredili výlučne na politický a/alebo inštitucionálny rozmer predmetných udalostí a starostlivo sa vyhýbali tomu, aby čo len nepriamo pristúpili k právnej kvalifikácii týchto udalostí a prípadnej zodpovednosti do nich zapojených osôb.“

25 Dňa 28. novembra 2012 prijala Rada po vzájomnej dohode s predsedom Barrosom rozhodnutie 2012/744/EÚ, ktorým sa vymenúva nový člen Európskej komisie (Ú. v. EÚ L 332, s. 21), Tonio Borg, do konca funkčného obdobia Komisie, t. j. do 31. októbra 2014.

26 Dňa 28. apríla 2013 zverejnil tlačový orgán Malty *MaltaToday* na svojej internetovej stránke takmer úplné znenie správy OLAF-u (chýbali dve strany), s ktorou sa tak žalobca mohol oboznámiť.

27 Preklad rozhovoru v rádiu v maltčine, ktorý žalobca poskytol 30. júna 2013, obsahuje najmä toto vyhlásenie žalobcu ako reakciu na uvítaciu reč, v ktorej bol predstavený ako „John Dalli, bývalý komisár pre zdravie“:

„V prvom rade by som chcel zdôrazniť, že som do dnešného dňa zatiaľ neodstúpil z funkcie európskeho komisára pre zdravie. Podľa môjho názoru som stále komisárom. Moje zosadenie bolo protiprávne a v skutočnosti na európskom Súdnom dvore prebieha konanie, ktoré som inicioval s cieľom zrušiť Barrosovo rozhodnutie.“

Konanie

28 Žalobca návrhom predloženým do kancelárie Všeobecného súdu 24. decembra 2012 podal žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

29 Vo vyjadrení k žalobe predloženom do kancelárie Všeobecného súdu 20. marca 2013 Komisia vyhlásila, že v ňom označila dôkazy, ktorými preukazuje svoje tvrdenia, v súlade s článkom 46 ods. 1 písm. d) Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu, pokiaľ ide o skutkový stav a okolnosti odstúpenia žalobcu z funkcie, a navrhla, aby boli potvrdené „ústne alebo písomne ktorýmkoľvek zo svedkov alebo všetkými svedkami stretnutia 16. októbra“ 2012. Vo svojej replike predloženej do kancelárie Všeobecného súdu 20. septembra 2013 znovu uviedla toto označenie dôkazov, ktorými preukazuje svoje tvrdenia.

30 Pri zmene zloženia komôr Všeobecného súdu bol sudca spravodajca pridelený k tretej komore, ktorej bola z tohto dôvodu predmetná vec pridelená.

31 Podľa článku 14 ods. 1 rokovacieho poriadku a na návrh tretej komory Všeobecný súd na svojom zasadnutí v pléne 5. februára 2014 rozhodol v súlade s článkom 51 tohto rokovacieho poriadku postúpiť vec rozhodovaciemu zloženiu rozšírenému na päť sudcov.

32 Vzhľadom na existenciu prekážky vo výkone funkcie jedného zo sudcov tvoriacich rozšírené rozhodovacie zloženie bolo toto rozhodovacie zloženie doplnené v súlade s článkom 32 ods. 3 tretím pododsekom rokovacieho poriadku. Keďže na doplnenie komory určil predseda Všeobecného súdu seba samého, ujal sa funkcie predsedu komory v súlade s článkom 8 tretím odsekom tohto rokovacieho poriadku.

33 Na základe správy sudcu spravodajcu Všeobecný súd (tretia rozšírená komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania, prijatí opatrenia na zabezpečenie priebehu konania podľa článku 64 rokovacieho poriadku v podobe písomnej otázky adresovanej žalobcovi a pod podmienkou, že k tomu účastníci konania nebudú mať pripomienky, o nariadení výsluchu žalobcu podľa článku 65 písm. a) tohto

rokovacieho poriadku a nariadení dokazovania určitých skutočností na základe svedeckej výpovede predsedu Barrosa podľa článku 65 písm. c), článku 66 ods. 1 a článku 68 ods. 1 a 2 tohto rokovacieho poriadku.

- 34 Listami z 27. mája 2014 vyzval Všeobecný súd účastníkov konania na predloženie pripomienok k týmto dôkazným prostriedkom v lehote sedem dní.
- 35 Žalobca listom zo 4. júna 2014 oznámil, že je Všeobecnému súdu k dispozícii na účely svojho výsluchu a že nemá žiadne pripomienky k tomu, aby bol ako svedok vypočutý predseda Barroso. Okrem toho žalobca uviedol, že tiež považuje za potrebné, aby Všeobecný súd vypočul ako svedkov Frédérica Vincenta, jeho bývalého tlačového hovorca, Joannu Darmaninovou, jeho bývalú vedúcu kancelárie, Giovanniho Kesslera, generálneho riaditeľa OLAF-u, Johanna Laitenbergera, vedúceho kancelárie predsedu Barrosa, a Johana Denolfa, predsedu dozorného výboru OLAF-u.
- 36 Komisia rovnako listom zo 4. júna 2014 oznámila, že nemá žiadne námietky voči výsluchu žalobcu ani tomu, aby bol ako svedok vypočutý predseda Barroso. Komisia okrem toho uviedla, že by mohlo byť vhodné ako svedkov vypočuť tiež J. Laitenbergera a L. Romera Requenu.
- 37 Uznesením zo 16. júna 2014 nariadil Všeobecný súd výsluch žalobcu na pojednávaní 7. júla 2014.
- 38 Uznesením z toho istého dňa Všeobecný súd rozhodol o tom, že na tom istom pojednávaní 7. júla 2014 vypočuje ako svedkov predsedu Barrosa, J. Laitenbergera a L. Romera Requenu, J. Darmaninová a F. Vincenta, a to jednak pokiaľ ide o „otázku, či žalobca na stretnutí 16. októbra 2012 v kancelárii predsedu [Barrosa] na základe ústneho prejavu vôle odstúpil z funkcie, alebo nie, a v prípade kladnej odpovede, v akom kontexte a za akých okolností a aké vyhlásenia predsedu Barrosa tomu predchádzali“, a jednak pokiaľ ide o to, „čo bolo povedané počas ich osobných schôdzok so žalobcom bezprostredne po uvedenom stretnutí“.
- 39 Listom z 18. júna 2014 odpovedal žalobca na písomnú otázku, ktorú mu Všeobecný súd položil v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania.
- 40 Na pojednávaní 7. júla 2014 uskutočnil Všeobecný súd výsluch žalobcu a boli vypočutí svedkovia za podmienok stanovených rokovacím poriadkom.
- 41 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im položil Všeobecný súd, boli vypočuté na pojednávaní 8. júla 2014, na konci ktorého bola ústna časť konania vyhlásená za skončenú a vec bola predložená na poradu sudcov.
- 42 Žalobca na tomto pojednávaní predložil stanovisko dozorného výboru OLAF-u 2/2012 z 11. decembra 2012, o ktorého založení do spisu rozhodol Všeobecný súd po vypočutí Komisie. Komisia zase predložila vyhlásenie, ktoré uskutočnil maltský predseda vlády pred maltským parlamentom 16. októbra 2012 (pozri bod 17 vyššie). Všeobecný súd po vypočutí žalobcu rozhodol o založení tohto dokumentu do spisu s tým, že o jeho prípustnosti rozhodne neskôr.
- 43 Listom z 23. októbra 2014 zaslal žalobca do kancelárie Všeobecného súdu písomné pripomienky k zápisnici z pojednávania, ktorá mu bola doručená. Všeobecný súd odmietol tieto pripomienky založiť do spisu, o čom boli účastníci konania informovaní listom kancelárie Všeobecného súdu z 13. novembra 2014.

Návrhy účastníkov konania

- 44 Žalobca navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zrušil „ústne rozhodnutie zo 16. októbra 2012 o ukončení funkcie žalobcu s okamžitou platnosťou, prijaté predsedom [Barrosom]“ (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“),
 - nahradil škodu v sume symbolické 1 euro ako nemajetkovú ujmu a predbežnú sumu 1 913 396 eur ako majetkovú ujmu,
 - zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.
- 45 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zamietol žalobu ako neprípustnú, a to v plnom rozsahu alebo čiastočne, a v každom prípade ako nedôvodnú,
 - zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

O žiadosti o vyradenie príloh 4 a 13 repliky zo spisu

- 46 V nadväznosti na to, že žalobca v prílohe 4 repliky predložil posudok dozorného výboru OLAF-u týkajúci sa tejto veci v znení, ktoré bolo uverejnené v internetovom vydaní maltského média *MaltaToday* zo 7. mája 2013, a v prílohe 13 repliky správu OLAF-u v znení, ktoré bolo uverejnené v internetovom vydaní toho istého média z 28. apríla 2013, Komisia v duplike tvrdí, že oba tieto dokumenty do maltskej tlače „unikli“, a požaduje, aby boli vyradené zo spisu vzhľadom na to, že neboli získané zákonným spôsobom a že žalobca neuviedol, že existujú osobitné okolnosti, ktoré by odôvodnili ich založenie do spisu, ani sa neodvolal na to, že majú zásadný význam pre rozhodnutie vo veci.
- 47 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ani prípadný dôverný charakter dotknutých dokumentov, ani skutočnosť, že mohli byť získané nezákonne, nebránia ich prítomnosti v spise. V prvom rade totiž neexistuje ustanovenie, ktoré by výslovne zakazovalo zobrať do úvahy nezákonne získané dôkazy (rozsudky z 8. júla 2008, Franchet a Byk/Komisia, T-48/05, Zb., EU:T:2008:257, body 74 a 75, a z 24. marca 2011, Dover/Parlament, T-149/09, EU:T:2011:119, bod 61). V druhom rade Súdny dvor nevylúčil, že aj interné dokumenty sa môžu v určitých prípadoch legitímne nachádzať v spise v určitej veci (uznesenia z 19. marca 1985, Tordeur a i., 232/84, bod 8, a z 15. októbra 1986, LAISA/Rada, 31/86, bod 5).
- 48 V niektorých situáciách teda nie je nevyhnutné, aby žalobca preukázal, že zákonným spôsobom získal dôverný dokument, ktorého sa dovoľáva na podporu svojho tvrdenia. Všeobecný súd zvažil záujmy, ktoré je potrebné chrániť, a dospel k záveru, že treba posúdiť, či osobitné okolnosti, ako napríklad zásadný význam predloženia určitého dokumentu na zabezpečenie kontroly zákonnosti postupu pri prijatí napadnutého aktu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 6. marca 2001, Dunnett a i./EIB, T-192/99, Zb., EU:T:2001:72, body 33 a 34) alebo preukázanie existencie zneužitia právomoci (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. februára 1996, Lopes/Súdny dvor, T-280/94, Zb. VS, EU:T:1996:28, bod 59), odôvodňujú nevyradenie dokumentu zo spisu.
- 49 V prejednávanej veci treba po prvé uviesť, že nie je preukázané, že by si žalobca sám protiprávne zaobstaral dokumenty, ktorých vyradenie zo spisu sa požaduje, keďže znenie týchto dokumentov, ktoré predkladá, je znením, ktoré bolo uverejnené v maltskej tlači.

- 50 Po druhé dôverný charakter predmetných dokumentov bol v každom prípade porušený už na základe samotnej skutočnosti, že došlo k tomuto uverejneniu prostredníctvom tlače, takže ich predloženie do spisu v tejto veci nijako inak uvedený charakter neporušuje.
- 51 Po tretie v kontexte tejto veci sa žalobca na predmetné dokumenty odvoláva na podporu tretieho a štvrtého žalobného dôvodu a podľa neho sú nevyhnutné na účely posúdenia, či sa predseda Barroso mohol legitímne oprieť o správu OLAF-u za predpokladu, že je zákonnosť tejto správy postihnutá vadami, ktoré sú namietané v rámci uvedených žalobných dôvodov. Všeobecný súd v tejto súvislosti uvádza, že žalobca v replike rozvinul novú argumentáciu, a to pokiaľ ide o skutkový aj právny stav, pričom táto argumentácia je namierená tak proti tvrdeniam smerujúcim proti jeho osobe zo strany spoločnosti Swedish Match, ktorá podala sťažnosť týkajúcu sa jeho osoby, ktorá bola predmetom správy OLAF-u, ako aj proti zákonnosti postupu OLAF-u vedúceho k vypracovaniu tejto správy. Táto argumentácia sa v značnom rozsahu zakladá na správe OLAF-u a na posudku dozorného výboru OLAF-u, ktoré žalobca považuje za nové skutočnosti zistené v priebehu konania vzhľadom na to, že boli uverejnené v maltskom médiu po podaní žaloby. Bez toho, aby bola dotknutá skutočná relevancia tejto argumentácie na účely posúdenia zákonnosti napadnutého rozhodnutia, táto argumentácia stačí na vyvrátenie námietky Komisie, podľa ktorej žalobca ani neuviedol, že existujú osobitné okolnosti, ktoré by odôvodnili založenie predmetných dokumentov do spisu, ani sa neodvolal na to, že majú zásadný význam pre rozhodnutie vo veci.
- 52 Po štvrté treba uviesť, že dátum stretnutia 16. októbra 2012, na záver ktorého bolo údajne prijaté napadnuté rozhodnutie, bol stanovený kanceláriou predsedu Barrosa v závislosti od oznámenia dňa, keď bude predsedovi doručená správa OLAF-u, a že napadnuté rozhodnutie, za predpokladu, že k nemu došlo, bolo prijaté hneď nasledujúci deň po doručení tejto správy predsedovi Barrosovi. Komisia tak napriek svojmu tvrdeniu, že táto správa nie je prípravným aktom vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu, sama vo svojich písomných podaniach pripúšťa, že by bolo prehnané tvrdiť, že „napadnuté rozhodnutie nemá s uvedenou správou nič spoločné“.
- 53 V dôsledku uvedeného vzhľadom na povahu predmetných dokumentov, ich zverejnenie, ku ktorému už došlo prostredníctvom tlače, a okolnosti sporu treba žiadosť Komisie o vyradenie uvedených dokumentov zo spisu vo veci zamietnuť.

O prípustnosti dokumentu predloženého Komisiou na pojednávaní

- 54 Komisia sa na pojednávaní 7. júla 2014, na ktorom sa uskutočnil výsluch žalobcu, odvolala na vyhlásenie maltského predsedu vlády L. Gonziho v maltskom parlamente na jeho plenárnom zasadnutí 16. októbra 2012 (pozri bod 17 vyššie), ktorého znenie získala z oficiálneho verejného registra, a neskôr ho tá istá inštitúcia predložila na pojednávaní 8. júla 2014, na ktorom boli vypočuté prednesy účastníkov konania, následne na čo bolo dočasne založené do spisu. Uvedené vyhlásenie sa na účely tohto sporu javí relevantné, keďže je v ňom uvedený rozhovor medzi L. Gonzim a žalobcom týkajúci sa ukončenia žalobcovej funkcie člena Komisie, ku ktorému došlo počas telefonického hovoru medzi nimi 16. októbra 2012 popoludní, krátko po stretnutí 16. októbra 2012.
- 55 Na pojednávaní 7. júla 2014 však advokáti žalobcu namietali proti tomu, aby sa Komisia odvolávala na tento dokument, a to z dôvodu, že nebol súčasťou spisu a že by to bolo v rozpore so zásadou kontradiktórnosti.
- 56 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že zásada dodržania práv na obhajobu predstavuje základnú zásadu práva Únie. Išlo by o porušenie tejto zásady, keby súdne rozhodnutie vychádzalo zo skutočností alebo z dokumentov, s ktorými sa samotní účastníci konania alebo ktorýkoľvek z nich nemohli oboznámiť, a teda ku ktorým sa nemohli vyjadriť (rozsudok z 22. marca 1961 Snupat/Vysoký úrad, 42/59 a 49/59, Zb., EU:C:1961:5).

- 57 Zásada rovnosti zbraní, ktorá úzko súvisí so samotným pojmom spravodlivý proces a ktorej cieľom je zaistiť rovnováhu medzi účastníkmi konania, na základe zabezpečenia toho, aby každý dokument poskytnutý súdu mohol byť posúdený a spochybnený ktorýmkoľvek účastníkom konania, zahŕňa povinnosť poskytnúť každému účastníkovi konania primeranú možnosť uviesť svoje tvrdenia vrátane dôkazov za podmienok, ktoré ho zjavne neznevýhodňujú vo vzťahu k protistrane (rozsudok zo 6. novembra 2012, Otis a i., C-199/11, Zb., EU:C:2012:684, body 71 a 72).
- 58 V prejednávanej veci je oneskorené predloženie sporného dokumentu odôvodnené osobitnými okolnosťami, ktoré Komisiu priviedli k tomu, aby sa naň odvolala. Hoci totiž žiaden z účastníkov konania vo svojich písomných podaniach nepoukázal na telefonický hovor medzi žalobcom a maltským predsedom vlády 16. októbra 2012 popoludní, žalobca sa o ňom po prvýkrát zmienil počas svojho výsluchu na pojednávaní 7. júla 2014, pričom uviedol, že pri tejto príležitosti oznámil L. Gonzimu, že predseda Barroso práve „ukončil“ (terminate) jeho funkciu v Komisii. Splnomocnení zástupcovia Komisie preto poukázali na sporný dokument práve s cieľom vyvrátiť tvrdenia žalobcu týkajúce sa presného obsahu rozhovoru v priebehu uvedeného hovoru, v ktorom L. Gonzi práveže skôr vyhlasuje, že žalobca mu oznámil svoje vlastné rozhodnutie odstúpiť z funkcie. Zohľadnenie uvedeného dokumentu teda nijako neporušuje zásadu kontradiktórnosti, ale naopak, umožňuje zabezpečiť jej rešpektovanie na základe toho, že Komisii poskytuje príležitosť vyjadriť sa k novému tvrdeniu žalobcu, ktoré bolo po prvýkrát uplatnené na uvedenom pojednávaní.
- 59 Žalobcovi a jeho advokátom napokon bola poskytnutá možnosť vyjadriť sa k prípustnosti, relevancii a dôkaznej hodnote uvedeného dokumentu na pojednávaní 8. júla 2014, na ktorom boli vypočuté prednesy účastníkov konania, a to v lehote, ktorú nemožno považovať za neprimerane krátku vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, a najmä na oficiálny charakter tohto dokumentu vytiahnutého z verejného registra. V tejto súvislosti žalobca okrem toho nezopakoval svoju námietku proti tomu, aby bol predmetný dokument založený do spisu. Navyše nepožiadaval Všeobecný súd o možnosť vyjadriť sa k tomuto dokumentu písomne ani nenavrhol odročenie pojednávania.
- 60 Vzhľadom na uvedené faktory posúdenia treba uznať prípustnosť predmetného dokumentu v rámci tohto konania (pozri analogicky rozsudok z 12. novembra 2014, Guardian Industries a Guardian Europe/Komisia, C-580/12 P, Zb., EU:C:2014:2363, body 33 a 35 až citovaných judikatúru).

O návrhu na zrušenie

Úvodné poznámky k predmetu návrhu na zrušenie

- 61 Všeobecný súd musel konštatovať, že znenie prvého žalobného návrhu žalobcu, tak ako je v plnom rozsahu uvedené v bode 44 vyššie, s ohľadom na tvrdenia uvedené v jeho písomných podaniach neoznačuje jasným a jednoznačným spôsobom akt, ktorého zrušenie sa v prejednanom prípade navrhuje. Z určitých pasáží jeho písomných podaní (najmä z bodov 58 až 67 a 129 žaloby a bodov 3, 17 a 48 repliky) totiž vyplýva, že žalobca navrhuje zrušenie údajného rozhodnutia zo 16. októbra 2012, ktorým ho predseda Barroso z vlastnej iniciatívy a osobujúc si právomoci zverené Súdnu dvoru na základe článkov 245 ZFEÚ a 247 ZFEÚ odvolal z funkcie s okamžitou platnosťou. Naproti tomu z iných pasáží tých istých písomných podaní (najmä z bodov 53, 70, 85, 88, 118 a 119 žaloby a bodu 54 repliky) vyplýva, že žalobca navrhuje zrušenie údajného ústneho rozhodnutia prijatého predsedom Barrosom 16. októbra 2012 využiť svoju právomoc požiadať žalobcu, aby sa vzdal funkcie, na základe článku 17 ods. 6 ZEÚ.
- 62 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že články 245 ZFEÚ a 247 ZFEÚ sa týkajú prípadu odvolania člena Komisie, o ktorom rozhoduje Súdny dvor na žiadosť Rady alebo Komisie, zatiaľ čo podľa článku 17 ods. 6 ZEÚ sa „člen Komisie... vzdá funkcie, ak ho o to požiada predseda [Komisie].“

- 63 Všeobecný súd preto na základe opatrenia na zabezpečenie priebehu konania 22. mája 2014 (pozri bod 33 vyššie) vyzval žalobcu, aby „jasným a jednoznačným spôsobom“ uviedol, ktorého z dvoch aktov uvedených v bode 61 vyššie, ktoré hypoteticky prichádzajú do úvahy, sa týka jeho prvý žalobný návrh.
- 64 Žalobca vo svojej písomnej odpovedi z 18. júna 2014 (pozri bod 39 vyššie) uviedol, že navrhuje zrušenie „ústneho rozhodnutia predsedu [Barrosa] zo 16. októbra 2012 ukončiť jeho funkciu člena Komisie“. Žalobca dodal, že podľa jeho názoru môže mať toto rozhodnutie dva právne základy, a to buď v článkoch 245 ZFEÚ a 247 ZFEÚ, alebo v článku 17 ods. 6 ZEÚ.
- 65 Treba konštatovať, že napriek výzve Všeobecného súdu odpoveď žalobcu neprispieva k objasneniu obsahu jeho návrhov na zrušenie, tak ako sú uvedené v bode 44 vyššie.
- 66 Treba však tiež uviesť, že tvrdenie žalobcu znášajúceho dôkazné bremeno, podľa ktorého ho predseda Barroso odvolal z funkcie, neoprávnené si osobujúc právomoci Súdneho dvora na základe článkov 245 ZFEÚ a 247 ZFEÚ, nie je podložené ničím v spise a navyše ani v rôznych svedeckých výpovediach, ba ani vo výpovedi samotného žalobcu urobenej v čase, keď sa osobne dostavil na výsluch, takže toto tvrdenie môže byť bez ďalšieho posudzovania odmietnuté ako vecne nepodložené vzhľadom na to, že žalobca nepredložil žiaden priamy ani nepriamy dôkaz o existencii údajného rozhodnutia o namietanom odvolaní.
- 67 Pokiaľ teda chce žalobca svojím prvým žalobným návrhom navrhnúť zrušenie údajného rozhodnutia zo 16. októbra 2012, ktorým ho mal predseda Barroso z vlastnej iniciatívy a osobujúc si právomoci zverené Súdnu dvoru na základe článkov 245 ZFEÚ a 247 ZFEÚ odvolať z funkcie s okamžitou platnosťou, jeho návrh na zrušenie sa musí zamietnuť ako neprípustný z dôvodu neexistencie napadnuteľného aktu v zmysle článku 263 ZFEÚ, keďže žalobca nepreukázal materiálnu existenciu takéhoto rozhodnutia (pozri v tomto zmysle uznesenie zo 14. januára 1992, ISAE/VP a Interdata/Komisia, C-130/91, Zb., EU:C:1992:7, bod 11, a rozsudok z 10. júla 1990, Automec/Komisia, T-64/89, Zb., EU:T:1990:42, bod 42 a citovanú judikatúru).
- 68 V zostávajúcej časti je opodstatnené usudzovať, že predmetom tejto žaloby je návrh na zrušenie údajného ústneho rozhodnutia prijatého predsedom Barrosom 16. októbra 2012 využiť svoju právomoc požiadať žalobcu, aby sa vzdal funkcie člena Komisie, v súlade s článkom 17 ods. 6 ZEÚ (ďalej len „napadnutý akt“).

Skutkový stav

- 69 V prípade, že sa účastníci konania nezhodujú na skutkovom stave, je predovšetkým úlohou Všeobecného súdu, aby zistil relevantné skutkové okolnosti a s týmto cieľom preskúmal dostupné dôkazy.
- 70 Aj po vyššie uvedenom objasnení predmetu návrhu na zrušenie je v prejednávacom prípade stanovisko žalobcu naďalej nejednoznačné a rozporuplné, pokiaľ ide o jeho reakciu na údajnú ústne vyjadrenú žiadosť, aby sa vzdal funkcie, ktorú mu mal adresovať predseda Barroso na základe článku 17 ods. 6 ZEÚ. Takto žalobca pred podaním tejto žaloby aj vo svojich písomných podaniach raz tvrdí, že sa 16. októbra 2012 skutočne vzdal funkcie na žiadosť predsedu Barrosa (pozri najmä body 54, 56, 85, 88, 89, 118 a 136 žaloby a body 3, 4, 11, 12, 14, 15, 17, 51, 63, 69, 80, 85, 91 a 121 repliky), a inokedy, že formálne sa nikdy funkcie nevzdal napriek tomu, že mu takáto žiadosť bola adresovaná, a že v každom prípade toto odstúpenie z funkcie nikdy nenadobudlo platnosť, takže sa stále považuje za člena Komisie *de iure*, hoci aj nie *de facto* [pozri okrem iných najmä body 28, 30, 31, 33, 40, 63, 70 až 80, 86, 87, 93 a 129 žaloby a body 10 a 86 repliky, jeho list predsedovi Barrosovi z 21. októbra 2012 uvedený v bode 21 vyššie, jeho list Komisii z 28. decembra 2012 uvedený v bode 20 vyššie, jeho písomné čestné vyhlásenie (affidavit) z 8. mája 2013 tvoriace prílohu 7 repliky a jeho vyhlásenie v maltskom rádiu 30. júna 2013 uvedené v bode 27 vyššie].

- 71 Pokiaľ ide o Komisiu, tá tvrdí, že žalobca sa dobrovoľne rozhodol odstúpiť z funkcie na stretnutí 16. októbra 2012, a to bez toho, aby toto odstúpenie bolo predmetom žiadosti predsedu Barrosa v zmysle článku 17 ods. 6 ZEÚ.
- 72 Samotné dôkazy, ktoré boli pôvodne založené do spisu, neumožnili Všeobecnému súdu rozhodnúť sa jednak medzi jednou alebo druhou verziou udalostí, ktorú uvádza žalobca (pozri bod 70 vyššie), a jednak verziou, ktorú uvádza Komisia (pozri bod 71 vyššie).
- 73 Za týchto podmienok Všeobecný súd rozhodol o prijatí opatrení na zabezpečenie priebehu konania, ktoré sú uvedené v bodoch 37 a 38 vyššie.
- 74 Všeobecný súd bude ďalej v tomto rozsudku vychádzať predovšetkým jednak z vyhlásenia a odpovedí, ktoré žalobca poskytol Všeobecnému súdu počas jeho výsluchu na pojednávaní 7. júla 2014, tak ako sú uvedené v zápisnici z uvedeného pojednávania, a jednak z podpísaných zápisníc, ktoré obsahujú výpovede svedkov J. M. D. Barrosa, J. Laitenbergera, L. Romera Requenu, J. Darmaninovej a F. Vincenta, ako aj ich odpovede na otázky Všeobecného súdu a účastníkov konania.
- 75 Pri posudzovaní dôkaznej sily týchto jednotlivých svedeckých výpovedí sa vzalo do úvahy jednak to, že predseda Barroso je údajne autorom napadnutého aktu, a jednak to, že ostatní svedkovia sú všetci úradníci alebo zamestnanci Komisie, a teda pracujú viac-menej priamo pod vedením jej predsedu, a okrem toho skutočnosť, že dvaja z nich, J. Laitenberger a L. Romero Requena, boli osobne zapojení do prípravy stretnutia 16. októbra 2012, ako aj do ďalších krokov nasledujúcich po tomto stretnutí.
- 76 Nič na tom nemení skutočnosť, že svedkovia zložili prísahu podľa článku 68 ods. 5 prvého pododseku rokovacieho poriadku a že osvedčili svoje vyhlásenia spôsobom uvedeným v článku 71 uvedeného rokovacieho poriadku, pričom pri tejto príležitosti boli osobitne upozornení na trestné následky krivej výpovede, ktoré sú stanovené ich vnútroštátnou právnou úpravou.
- 77 Hierarchicky podriadené postavenie štyroch svedkov vo vzťahu k predsedovi Barrosovi navyše nepredstavuje samo osebe dostatočný dôvod na spochybnenie pravdivosti ich výpovedí, a to tak vzhľadom na práva a povinnosti, ktoré im prináležia na základe Služobného poriadku úradníkov Európskej únie (pozri najmä jeho články 11, 12, 19, 21a a 22) a podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov, ako aj na neexistenciu ich osobného záujmu na veci.
- 78 V každom prípade o spoľahlivosti a dôveryhodnosti svedeckých výpovedí svedčí ich celkový vnútorný súlad. Predovšetkým sú vo väčšine základných bodov podporené ďalšími objektívnymi skutočnosťami uvedenými v spise, na ktoré sa poukazuje ďalej v tomto rozsudku.
- 79 Naopak dôkazná hodnota vyhlásení uskutočnených žalobcom za rôznych okolností, a najmä pri jeho výsluchu na pojednávaní 7. júla 2014, je poznačená nejednoznačnosťou, ba až rozporuplnosťou jeho postupných verzií udalostí, ktoré prinášajú viac nejasností než objasnení. Navyše určité vyhlásenia žalobcu je možné v určitých základných bodoch vyvrátiť alebo im možno odporovať, a to nielen na základe zhodných vyhlásení svedkov, ktorých Všeobecný súd vypočul, ale aj na základe ďalších objektívnych skutočností uvedených v spise, na ktoré sa tiež poukazuje ďalej v tomto rozsudku.
- 80 Všeobecný súd teda začne tým, že stanoví skutkový stav prejednávanej veci, a to tak, že sa oprie o päť svedeckých výpovedí, ktorými disponuje, a tam, kde sa účastníci konania na skutkovom stave zhodujú, o vyhlásenia žalobcu uskutočnené pri jeho výsluchu. Všeobecný súd zároveň posúdi stupeň dôveryhodnosti určitých rozporuplných tvrdení žalobcu. Následne rozhodne, v akom rozsahu môže byť takto stanovený skutkový stav potvrdený ďalšími dôkazmi založenými v spise.
- 81 V tejto súvislosti je možné k okolnostiam, priebehu a výsledku stretnutia 16. októbra 2012, ako aj ku krokom nasledujúcim bezprostredne po ňom uviesť toto.

- 82 V prvom rade, pokiaľ ide o prípravu na toto stretnutie, predseda Barroso v čase od začatia vyšetrovania OLAF-u viackrát prediskutoval so svojimi blízkymi spolupracovníkmi rôzne politické možnosti, pre ktorých uplatnenie by sa mohol rozhodnúť v prípade, že „by z toho žalobca nevyšiel úplne čistý“. Vzhľadom na precedens, ktorý predstavuje hromadné odstúpenie Komisie na čele s predsedom Jacquesom Santerom v roku 1999 v nadväznosti na „vec Cresson“, ktorá bola považovaná za referenčnú politickú udalosť, spolupracovníci identifikovali v súvislosti s daným prípadom tri možnosti, a to v poradí, v akom ich odporúčali: a) možnosť, že by žalobca vedel okamžite poskytnúť úplné a uspokojivé vysvetlenia ako odpoveď na závery OLAF-u, na základe čoho by tak predseda Barroso mohol verejne obnoviť svoju dôveru v neho; b) v opačnom prípade možnosť, že žalobca z vlastnej iniciatívy odstúpi z funkcie s cieľom obhajovať svoje meno a chrániť Komisiu; c) v prípade odmietnutia uvedeného možnosť, že sa žalobca vzdá funkcie na základe žiadosti predsedu Barrosa podľa článku 17 ods. 6 ZEÚ. Túto poslednú možnosť považovali spolupracovníci za najškodlivejšiu pre žalobcu vzhľadom na to, že by verejne preukazovala stratu dôvery predsedu Barrosa v neho; mala byť preto použitá až v poslednom rade.
- 83 Spolupracovníci tiež uznali, že túto otázku je nutné vyriešiť urýchlene a rázne, hneď po oboznámení sa so správou OLAF-u, pretože inak by Komisii mohli vzniknúť značné politické škody. Svedok J. Laitenberger sa tak s odkazom na rôzne nešťastné precedensy, ku ktorým došlo v priebehu posledných dvoch dekád, vyjadril, že „v prípade, že nastane ďalšia takáto situácia, treba okamžite konať; stratený čas nie je možné dohnať, v takýchto situáciách neexistuje dodatočná lehota“. Rovnako svedok L. Romero Requena sa vyjadril, že Komisia má za sebou určité nepríjemné a bolestné skúsenosti súvisiace s vyšetrovaniami OLAF-u, keď sa ukázalo, že reaguje príliš pomaly a že bola obeťou únikov informácií v tlači.
- 84 Zopár dní pred zaslaním správy OLAF-u boli predseda Barroso a jeho blízki spolupracovníci neoficiálne informovaní, že pre žalobcu sa veci „nevyvíjajú dobre“, pričom im však neboli poskytnuté žiadne ďalšie podrobnosti.
- 85 Kancelária predsedu Barrosa, ktorému bolo oznámené, že v krátkom čase dôjde k zaslaniu správy OLAF-u, kontaktovala 11. októbra 2012 kanceláriu žalobcu s cieľom dohodnúť dátum stretnutia, ktoré bolo stanovené na 16. októbra 2012 o 13.30 hod. J. Darmanin o ňom upovedomila žalobcu a ten sa jej spýtal, či pozná predmet tohto stretnutia. Odpovedala mu, že nie, a spýtala sa, či to má preveriť. Žalobca odpovedal, že to nie je potrebné. Pripravila teda pre neho spis týkajúci sa rôznych prebiehajúcich projektov, ktoré by sa na tomto stretnutí mohli preberať.
- 86 Pokiaľ ide o program stretnutia 16. októbra 2012, žalobca uvádza, že bol „úplne zaskočený“. Všeobecný súd však usudzuje, že žalobca musel prinajmenšom tušiť, že tento program bude súvisieť vyšetrovaním OLAF-u týkajúcim sa jeho osoby, hoci nebol informovaný o jeho skončení ani o doručení správy OLAF-u predsedovi Barrosovi.
- 87 Po prvé bol totiž žalobca dvakrát vypočutý OLAF-om, a to 16. júla a 17. septembra 2012 (pozri body 5 a 8 vyššie), a ako vyplýva zo správy OLAF-u, pri týchto príležitostiach mu boli položené veľmi podrobné otázky týkajúce sa skutočností uvedených v sprievodnom liste, najmä pokiaľ ide jednak o komunikáciu, ktorá nebola ani oficiálna, ani nahlásená Komisii a ku ktorej došlo na Malte medzi ním a zástupcami tabakového priemyslu, pričom jej existenciu napokon sám v určitých prípadoch uznal, a jednak o jeho vzťahy so S. Zammitom, ktorý pri tejto komunikácii vykonával úlohu sprostredkovateľa, a to tak počas obdobia, ktorého sa týkalo vyšetrovanie, a vo vzťahu k predmetu tohto vyšetrovania, ako aj v jeho priebehu.
- 88 Po druhé žalobca sa vo veci vyšetrovania OLAF-u s predsedom Barrosom už raz stretol, a to 25. júla 2012, a obaja vo všeobecnosti prediskutovali problém vznesený na základe sťažnosti. Predseda Barroso ho pri tejto príležitosti upozornil na význam veci, a pokiaľ ide o žalobcu, ten kategoricky poprel, že by

do nej bol určitým spôsobom zapojený, pričom oznámil svoj úmysel podniknúť právne kroky proti osobám, ktoré do nej boli zapojené, pričom však tento úmysel nebol zrealizovaný, resp. v každom prípade jeho realizácia nebola Komisii daná na vedomie.

- 89 Po tretie predseda Barroso v rámci jeho vypočutia ako svedka vysvetlil, že pri svojich dvojstranných kontaktoch s členmi Komisie im obvykle oznamuje, aký je program stretnutia, pokiaľ to patrí medzi bežné činnosti Komisie, ale že v predmetnej veci chcel so žalobcom diskutovať o politických otázkach, takže nebol uvedený žiaden program. Podľa jeho názoru musel žalobca na základe samotnej neexistencie programu usúdiť, že stretnutie sa bude týkať témy s vysokým stupňom dôvernosti a významu, ktorou nemohlo byť nič iné, než vyšetrovanie OLAF-u týkajúce sa jeho osoby. Tento predpoklad napokon môže byť vysvetlením, prečo žalobca nenechal preveriť program predmetného stretnutia, hoci mu to vedúca jeho kancelárie navrhla (pozri bod 85 vyššie).
- 90 Po štvrté skutočnosť, že kancelárii žalobcu nebol oznámený presný program, sa dá rozumne vysvetliť legitímnou snahou predsedu Barrosa zachovať vyšetrovanie a správu OLAF-u čo najdlhšie v tajnosti. V tejto súvislosti treba uviesť, že svedkovia J. Darmanin a F. Vincent v odpovedi na otázku Všeobecného súdu potvrdili, že o uvedenom vyšetrovaní ani o skutočnostiach, ktoré sa ho týkali, nemali žiadnu vedomosť až dovtedy, kým ich o nich neinformoval sám žalobca po stretnutí 16. októbra 2012.
- 91 Dňa 15. októbra 2012 bola správa OLAF-u doručená do kancelárie predsedu Barrosa a prečítali si ju štyri osoby, a to okrem predsedu J. Laitenberger, C. Day a L. Romero Requena.
- 92 C. Day potom pri zachovaní dôvernosti pripravila dva návrhy tlačovej správy, ktoré si následne prečítali J. Laitenberger a L. Romero Requena. Prvý sa týkal prípadu, že by žalobca odstúpil z funkcie z vlastnej iniciatívy, druhý prípadu, že by sa žalobca vzdal funkcie na základe žiadosti predsedu Barrosa podľa článku 17 ods. 6 ZEÚ. Oba tieto návrhy boli predložené útvaru hovorca Komisie krátko pred začatím stretnutia 16. októbra 2012.
- 93 Naopak nijaký návrh tlačovej správy nebol pripravený pre prípad, že by žalobca ako odpoveď na správu OLAF-u vedel poskytnúť úplné a uspokojivé vysvetlenia. Predseda Barroso, ako aj J. Laitenberger a L. Romero Requena v rámci ich vypočutia ako svedkov vysvetlili, že to nebolo možné bez toho, aby poznali podstatu týchto prípadných vysvetlení. Okrem toho v takom prípade by pravdepodobne nebolo potrebné uverejniť tlačovú správu, prinajmenšom nie okamžite.
- 94 Navyše nebol pripravený nijaký návrh rozhodnutia podľa článku 17 ods. 6 ZEÚ ani návrh písomného odstúpenia žalobcu z funkcie. Naopak bolo naplánované, že predseda Barroso sa po svojom stretnutí so žalobcom telefonicky spojí s maltským predsedom vlády.
- 95 Pred začatím stretnutia 16. októbra 2012 požiadal predseda Barroso J. Laitenbergera a L. Romera Requenu, aby boli k dispozícii na účely zaprotokolovania záverov z tohto stretnutia a zabezpečenia nasledujúcich krokov.
- 96 Stretnutie sa začalo okolo 13.45 hod. a celkovo trvalo približne jeden a pol hodiny.
- 97 Predseda Barroso začal tým, že žalobcovi ukázal správu OLAF-u. Žalobca požiadal, aby sa s ňou mohol oboznámiť, no predseda Barroso to odmietol z dôvodu, že táto správa je dôverná. Viackrát však žalobcovi prečítal sprievodný list a spýtal sa ho, čo si o tom myslí.
- 98 Žalobca dôrazne nástojil na svojej nevine vo vzťahu k tvrdeniam týkajúcim sa požiadaní o úplatky a pokynov, ktoré údajne dával S. Zammitovi, pritom však nepoprel svoje neoficiálne stretnutia na Malte so zástupcami tabakového priemyslu, ktoré boli organizované prostredníctvom S. Zammita bez

toho, aby o nich bola informovaná Komisia, či dokonca jeho kancelária, ani svoje priateľské osobné vzťahy so S. Zammitom. Uznal, že uvedené bolo od neho nerozumné a že nemal dopustiť, aby sa tak stalo.

- 99 Predseda Barroso vzhľadom na tieto vysvetlenia, ktoré označil za „nepresvedčivé“, ba až „divné“, usúdil, že politické podmienky sú také, že je „nemysliteľné“, aby žalobca zotrval vo funkcii. V tejto súvislosti predseda Barroso v rámci jeho vypočutia ako svedka uviedol, že v tomto štádiu stratil akúkoľvek politickú a osobnú dôveru v žalobcu. Predseda Barroso tiež uviedol, že je jeho úlohou chrániť integritu Komisie ako inštitúcie. Oznámil žalobcovi, že za týchto podmienok by bolo vhodnejšie a čestnejšie, aby z vlastnej iniciatívy odstúpil z funkcie, aby mohol brániť svoju česť. Dodal však, že pokiaľ tak žalobca neurobí, na základe Lisabonskej zmluvy má právomoc donútiť ho k tomu, a to tak, že ho formálne požiada, aby sa vzdal funkcie.
- 100 Obaja pokračovali v diskusii takmer hodinu, pričom žalobca naďalej nástojil na svojej nevine a požadoval prístup k správe OLAF-u a predseda Barroso naďalej odpovedal, že nemá právo mu ju odovzdať. Žalobca tiež dlho vysvetľoval predsedovi Barrosovi, ako veľmi je táto situácia pre neho, ako aj pre jeho rodinu nepríjemná a že potrebuje viac času, minimálne 24 hodín, na to, aby sa o týchto otázkach mohol poradiť so svojím advokátom, no túto lehotu mu predseda Barroso odmietol, pričom mu bol ochotný poskytnúť iba polhodinu.
- 101 Na záver tejto diskusie oznámil žalobca predsedovi Barrosovi, že sa rozhodol odstúpiť z funkcie. Predseda Barroso pri svojej výpovedi ako svedok zdôraznil, že toto oznámenie bolo sformulované v prítomnom čase („odstupujem z funkcie“), a nie v budúcom čase („odstúpim z funkcie“).
- 102 V tejto súvislosti Všeobecný súd nepovažuje za pravdivú výpoveď žalobcu, podľa ktorej pri konfrontácii so „zastrašovaním“ namiereným proti jeho osobe jednoducho predsedovi Barrosovi povedal: „zdá sa, že musím odísť“ alebo „povedal, že odíde“, pričom tým však mal na mysli, že v tomto štádiu v skutočnosti z funkcie zatiaľ neodstupuje.
- 103 Dôsledok takýchto vyhybavých vyhlásení by bol totiž nezlučiteľný s jedinými tromi možnými výsledkami stretnutia 16. októbra 2012, ktoré podľa predsedu Barrosa pripadali do úvahy (pozri bod 82 vyššie) a ktoré všetky vyžadovali urýchlené a rázne riešenie (pozri bod 83 vyššie), takže sa dá rozumne vylúčiť, že by sa s tým predseda Barroso uspokojil.
- 104 Predovšetkým a bez toho, aby si bolo potrebné položiť otázku týkajúcu sa dôvodov, na základe ktorých žalobca považoval za vhodné predložiť túto vec Všeobecnému súdu, treba uviesť, že dotknutá osoba v rámci svojej výpovede uviedla toto:
- „Pochádzam zo systému, dlhé roky – viac ako 15 rokov – som bol ministrom v maltskej vláde; pochádzam zo systému, v ktorom keď vám predseda vlády povie, aby ste odišli, hoci len prostredníctvom SMS, odídete. Chcem povedať, to je systém, nepoviete ‚nie, predložím vec súdom‘; chcem povedať, to je systém, na ktorý som zvyknutý. A teda taká bola situácia, v ktorej som sa v tom momente ocitol.“
- 105 Rovnako v odpovedi na otázku Všeobecného súdu žalobca zvolal: „Ako môže politik zostať tam, kde ho nechcú?“
- 106 Tieto spontánne poznámky sa zdajú nezlučiteľné s verziou, ktorú ďalej zastáva žalobca, o jednoduchom oznámení budúceho odstúpenia z funkcie, či dokonca iba o zamýšľanom odstúpení z funkcie.
- 107 Okolo 15.00 hod. zavola predseda Barroso do svojej kancelárie J. Laitenbergera a L. Romera Requenu, aby zaprotokolovali závery stretnutia a zabezpečili ďalšie kroky, najmä prostredníctvom uverejnenia tlačovej správy informujúcej o odstúpení žalobcu a prevzatia vedenia nad zamestnancami jeho kancelárie.

108 Na účely tohto rozsudku treba z tejto druhej časti stretnutia 16. októbra 2012, tak ako ju popísali svedkovia, zohľadniť predovšetkým toto:

- predseda Barroso v prítomnosti žalobcu oznámil J. Laitenbergerovi a L. Romerovi Requenovi, že žalobca sa rozhodol odstúpiť z funkcie, pričom však namieta proti tvrdeniam OLAF-u,
- žalobca naďalej dôrazne nástojí na svojej nevine a naďalej protestuje proti zaobchádzaniu, ktorému bol vystavený, pričom zašiel až tak ďaleko, že hovoril o „lynčovaní“, a predovšetkým naďalej požaduje, aby mohol mať k dispozícii viac času pred verejným oznámením jeho odstúpenia z funkcie; v tejto súvislosti svedok L. Romero Requena v odpovedi na otázku advokátov žalobcu uviedol, že aj keď žalobca dôrazne nástojil na svojej nevine, akceptoval politickú realitu svojho odstúpenia z funkcie,
- predseda Barroso usudzoval, že vyriešenie tejto veci nemôže odkladať, pretože odstúpenie žalobcu z funkcie je politickým a inštitucionálnym rozhodnutím, maltské orgány a predsedovia ostatných inštitúcií musia byť informovaní a neskôr popoludní musí byť uverejnená tlačová správa,
- vzhľadom na to, že žalobca nástojil na svojej požiadavke, aby mohol mať k dispozícii viac času pred verejným oznámením jeho odstúpenia z funkcie, predseda Barroso od neho chcel, aby mu objasnil, či toto odstúpenie z funkcie potvrdzuje, alebo si myslí, že môže vo funkcii člena Komisie zostať; žalobca odpovedal, že nie, a svoje odstúpenie z funkcie potvrdil, pričom však naďalej požadoval viac času,
- predseda Barroso na záver uviedol, že vec nemôže byť znovuo tvorená; veľmi rád by žalobcovi poskytol viac času, ale nemohol tak urobiť, a usudzoval, že mu bolo oznámené odstúpenie z funkcie,
- za prítomnosti dvoch svedkov prečítal predseda Barroso žalobcovi návrh tlačovej správy oznamujúcej odstúpenie žalobcu z funkcie; žalobca nemal žiadne námietky; predseda Barroso tam však vlastnoručne doplnil vetu „J. Dalli kategoricky odmieta tieto závery“,
- ku koncu stretnutia sa konverzácia týkala ďalších krokov po odstúpení žalobcu z funkcie a praktických aspektov tohto odstúpenia; žalobca tak požiadal o informácie o postupe s cieľom zabezpečiť za neho ako člena kolégia náhradu, ako aj o administratívnej situácii zamestnancov jeho kancelárie, a tieto informácie mu boli poskytnuté.

109 Počas tejto druhej časti stretnutia 16. októbra 2012 sa žalobca opýtal, či má svoje odstúpenie vyhotoviť písomne. Predseda Barroso mu odpovedal, že nemusí, ale že ak chce, môže tak urobiť, a obaja sa dohodli, že požiadajú L. Romera Requenu, aby pripravil návrh písomného odstúpenia z funkcie, ktorý bude obsahovať dôvody jeho odstúpenia z funkcie. Predseda Barroso spresnil, že tým chcel žalobcovi poskytnúť príležitosť uviesť argumenty na svoju obranu, ktoré nemohli byť uvedené v tlačovej správe Komisie.

110 V tejto súvislosti a z dôvodov obdobných dôvodom, ktoré sú uvedené v bodoch 103 až 106 vyššie ako odpoveď na tvrdenie uvedené v bode 101 vyššie, Všeobecný súd usudzuje, že žalobca nie je dostatočne dôveryhodný, keď vo svojej výpovedi tvrdí, že v prítomnosti J. Laitenbergera a L. Romera Requenu vyhlásil, že „odíde“ alebo že „sa chystá odísť“, ale iba pod podmienkou, že jeho odstúpenie z funkcie bude mať písomnú podobu. Svedok L. Romero Requena navyše v odpovedi na otázku advokátov žalobcu uviedol, že ani chvíľu nepovažoval písomné odstúpenie z funkcie za formalitu nevyhnutnú na odstúpenie žalobcu z funkcie. Toto písomné odstúpenie z funkcie malo iba žalobcovi umožniť, aby verejne a písomne oznámil dôvody svojho odstúpenia. Rovnako svedok J. Laitenberger počas výpovede zhrnul svoj opis skutkového stavu tak, že uviedol, že jemu bolo vzhľadom na konverzáciu, ktorá sa

uskutočnila v jeho prítomnosti medzi predsedom Barrosom a žalobcom, jasné, že sa žalobca rozhodol vzdať sa funkcie z vlastnej iniciatívy namiesto toho, aby bol donútený tak urobiť, a že písomné odstúpenie žalobcu z funkcie iba potvrdzovalo rozhodnutie, ktoré už bolo prijaté a účinné.

- 111 Stretnutie sa skončilo a žalobca odišiel z kancelárie predsedu Barrosa okolo 15.30 hod.
- 112 Predseda Barroso mal hneď telefonický rozhovor s maltským predsedom vlády L. Gonzim, s ktorým sa dohodol na začatí postupu nahradenia žalobcu.
- 113 Okolo 15.45 hod. sa žalobca vrátil do svojej kancelárie a požiadal svoju sekretárku, aby zavolała zamestnancov kancelárie na poradu. Keď sa ho J. Darmanin spýtala na dôvod, podľa toho, ako si na to spomína, jej žalobca odpovedal takto:

„Máme problém, máme veľký problém – musím najprv zatelefonovať manželke a povedať jej to. Musím odísť [v maltčine: irrid nitlaq], musím zistiť, musím preveriť [v maltčine: irrid nara], ako je to s mojimi náhradami. Aké sú moje práva? Mám nárok na dôchodok?“

- 114 Žalobca potom zatelefonoval svojej manželke a J. Darmanin odišla z miestnosti.
- 115 Žalobca tiež zavolał späť maltskému predsedovi vlády, ktorý mu už telefonoval v jeho neprítomnosti. Podľa žalobcu trval tento telefonický hovor jednu minútu a J. Gonzim mu iba jednoducho povedal: „Počujte, zatelefonoval mi Barroso a povedal mi, že už nie ste komisárom a že musíme nájsť niekoho iného.“ Žalobca okrem toho v odpovedi na otázku v rámci jeho výsluchu zdôraznil, že L. Gonzimu vysvetlil, že predseda Barroso „ukončil“ jeho mandát člena Komisie. Uvedené vyjadrenia, podané takýmito slovami, sú však vyvrátené vyhlásením L. Gonziho pred maltským parlamentom ešte v ten deň večer (pozri bod 17 vyššie).
- 116 Medzi 16.00 a 16.15 hod. boli zamestnanci kabinetu žalobcu zvolaní do zasadacej miestnosti. Žalobca ich informoval, že mal stretnutie s predsedom Barrosom, ktorý mu oznámil závery správy OLAF-u týkajúcej sa určitých kontaktov, ktoré údajne mal s tabakovým priemyslom. Žalobca najmä vyhlásil, že predseda Barroso o 17.00 hod. oznámi jeho odchod z Komisie a že on teraz opustí Komisiu, vráti sa na Maltu a bude sa brániť.
- 117 Svedkyňa J. Darmanin počas svojho výsluchu na pojednávaní uviedla a zopakovala, že hoci si už nespomína na presné výrazy, ktoré žalobca použil na stretnutí so zamestnancami svojej kancelárie, bolo jej jasné to, že po 17.00 hod. už žalobca nebude členom Komisie. V odpovedi na otázku Všeobecného súdu dodala, že nemôže uviesť pod prísahou, že žalobca povedal „odstúpil som z funkcie“, ale že si nespomína ani na to, že by povedal čokoľvek v opačnom zmysle.
- 118 Medzi 16.20 a 16.45 hod. sa v kancelárii žalobcu zastavil L. Romero Requena, aby mu odovzdal návrh písomného odstúpenia z funkcie, ktorý práve pripravil za pomoci svojej asistentky. Našiel ho v kancelárii v spoločnosti inej osoby, ktorú nepoznal. Žalobca predmetný návrh písomného odstúpenia z funkcie nepodpísal, ale odpovedal, že „sa ním bude zaoberať“. Hneď nato L. Romero Requena z kancelárie odišiel.
- 119 Predmetný návrh písomného odstúpenia z funkcie (príloha A.12 žaloby) znie takto a obsahuje nasledujúce škrty, o ktorých je nesporné, že ich vlastnoručne urobil žalobca po tom, ako mu bol uvedený návrh odovzdaný:

„Vážený pán predseda,

týmto Vás informujem o svojom rozhodnutí odstúpiť z funkcie člena Európskej komisie s okamžitou platnosťou.

Toto rozhodnutie som urobil s cieľom brániť svoju vlastnú dobrú povesť, a zároveň predísť tomu, aby Európskej únii a Komisii v nasledujúcich týždňoch vznikla akákoľvek škoda.

Všetky tvrdenia dôrazne popieram. Som presvedčený, že nič nedospeje ku konštatovaniu, že som porušil právne predpisy. Mám teda v úmysle využiť všetky zákonné prostriedky, ktoré mám k dispozícii, aby som ochránil svoju povesť a svoje záujmy pred týmito tvrdeniami. Toto však nielenže bude trvať nejaký čas, ale predovšetkým si to vyžaduje, aby mi bola odobratá moja súčasná politická zodpovednosť člena Európskej komisie. Keby som zotrval vo funkcii, nebol by som schopný brániť svoju vec tak energicky, ako to považujem za potrebné. Zároveň uznávam, že by nevyhnutne poškodilo imidž inštitúcie, ak by bol niektorý z jej členov skutočne vykonávajúcich svoju funkciu zaangažovaný v právnom spore, ktorým sa bráni proti tvrdeniam týkajúcim sa jeho správania ako súkromnej osoby. Čo je ešte dôležitejšie, necítil by som sa schopný venovať všetku svoju energiu výkonu funkcie komisára... popri tom, ako sa musím proti takým obvineniam brániť.

Dovoľte mi však, aby som Vás ubezpečil, že moje rozhodnutie brániť svoju dobrú povesť pred týmito tvrdeniami sa mi nikdy nestane prekážkou v tom, aby som dodržiaval svoje zákonné povinnosti ako bývalý komisár, a to správať sa bezúhonne a diskrétno.“

- 120 O 16.50 hod. C. Day zatelefonovala J. Darmaninovej s návrhom zorganizovať stretnutie zamestnancov kancelárie žalobcu s ňou a J. Laitenbergerom. Toto stretnutie sa konalo od 17.30 do 17.45 hod. na trinástom poschodí budovy Berlaymont. Zamestnanci kancelárie žalobcu boli najmä informovaní o tom, že do vymenovania nového člena Komisie ako náhrady za žalobcu bude za Generálne riaditeľstvo pre zdravie a ochranu spotrebiteľov zodpovedný podpredseda Komisie Maroš Šefčovič.
- 121 O 17.11 hod. bola uverejnená tlačová správa Komisie oznamujúca odstúpenie žalobcu z funkcie. Žalobca pripúšťa, že o nej vedel.
- 122 Okolo 18.00 hod. bol tlačový hovorca žalobcu F. Vincent požiadaný, aby prišiel za žalobcom do jeho kancelárie. Žalobca sa ho opýtal, či je možné, aby vydal tlačovú správu, v ktorej by uviedol svoje stanovisko ako odpoveď na tlačovú správu Komisie. F. Vincent mu odpovedal, že to už nie je možné, vzhľadom na to, že jeho odstúpenie z funkcie sa už teraz stalo oficiálnym, a preto už nemôže využívať tlačové služby Komisie. Žalobcu to veľmi rozhnevalo. Vtedy tam J. Darmanin, ktorá zo svojej kancelárie počula rozrušené hlasy v kancelárii nachádzajúcej sa v blízkosti, našla žalobcu zabratého do rozhovoru s F. Vincentom. Potvrdila žalobcovi, že uverejnenie tlačovej správy v jeho mene už nie je možné vzhľadom na to, že od 17.00 hod. už nie je členom Komisie a že osobou zastupujúcou inštitúciu je jej predseda, ktorý už uverejnil vlastnú správu.
- 123 Neskôr večer žalobca uverejnil svoju vlastnú tlačovú správu. Táto tlačová správa neoznamuje jeho odstúpenie z funkcie, ale ani nevyvracia tlačovú správu Komisie. V podstate sa obmedzuje iba na odmietnutie všetkých tvrdení OLAF-u.
- 124 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené zistenia, posúdenia a úvahy Všeobecný súd konštatuje, že z právneho hľadiska je dostatočne preukázané, že žalobca na základe ústneho prejavu vôle odstúpil z funkcie člena Komisie v priebehu stretnutia s predsedom Barrosom 16. októbra 2012 popoludní, ktoré sa uskutočnilo v kancelárii predsedu, a že toto odstúpenie z funkcie ústne potvrdil za prítomnosti J. Laitenbergera a L. Romera Requenu.
- 125 Tento záver, ku ktorému sa dospelo hlavne na základe výpovedí svedkov, ktoré boli v určitých otázkach potvrdené výsluchom žalobcu, potvrdzujú najmä:
- vyhlásenie maltského predsedu vlády v maltskom parlamente 16. októbra 2012 večer po jeho telefonickom rozhovore so žalobcom (pozri bod 17 vyššie),

- rozhovor poskytnutý žalobcom maltskému rádiu 16. októbra 2012 večer (pozri bod 18 vyššie), v ktorom sa dotknutá osoba rozhodla prezentovať svoj odchod z Komisie ako dobrovoľné politické rozhodnutie,
- skutočnosť, že žalobca nevyvrátil tlačovú správu uverejnenú Komisiou večer 16. októbra 2012 okolo 17.00 hod., o ktorej pritom vedel a ktorá informovala o jeho odstúpení z funkcie,
- skutočnosť, že žalobca neurobil oficiálne vyhlásenie, osobitne vo svojej vlastnej tlačovej správe uverejnenej 16. októbra 2012 večer, s cieľom spochybníť svoje odstúpenie z funkcie, ktoré oznámila Komisia,
- minimálne zásahy v podobe vlastnoručných poznámok, ktoré žalobca vykonal v návrhu písomného odstúpenia z funkcie, ktorý mu odovzdal L. Romero Requena (pozri bod 119 vyššie),
- záznam do spisu, ktorý vykonal L. Romero Requena 18. októbra 2012 (pozri bod 19 vyššie) predtým, ako žalobca po prvýkrát spochybnil skutkový stav alebo zákonnosť svojho odstúpenia z funkcie (pozri bod 21 vyššie), to znamená *in tempore non suspecto*.

Právny stav

- 126 Zo všetkých vyššie uvedených skutkových zistení vyplýva, že žalobca na základe ústneho prejavu vôle odstúpil z funkcie člena Komisie v priebehu stretnutia 16. októbra 2012 popoludní a že na záver uvedeného stretnutia toto odstúpenie z funkcie ústne potvrdil v prítomnosti J. Laitenbergera a L. Romera Requenu.
- 127 Vzhľadom na žalobné dôvody je úlohou Všeobecného súdu, aby právne posúdil, či sa má toto odstúpenie z funkcie považovať za dobrovoľné, alebo či bol žalobca povinný vzdať sa funkcie na základe toho, že predseda Barroso údajne využil svoju právomoc ho o to požiadať v zmysle článku 17 ods. 6 ZEÚ, pričom toto požiadanie by potom v prejednávanej veci predstavovalo napadnuteľný akt.
- 128 Hneď na úvod treba uviesť, že článok 17 ods. 6 ZEÚ nestanovuje podmienku, aby požiadanie predsedu Komisie, ako aj vzdanie sa funkcie, ktoré po ňom musí nasledovať, mali osobitnú formu, predovšetkým písomnú. Navyše sa nezdá, že by sa takáto formalita vyžadovala na základe všeobecnej zásady právnej istoty, keďže vo veci odstúpenia nesie dôkazné bremeno v každom prípade ten účastník konania, ktorý tvrdí, že k odstúpeniu došlo (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 23. februára 2001, De Nicola/EIB, T-7/98, T-208/98 a T-109/99, Zb. VS, EU:T:2001:69, body 287 a 290). To isté napokon platí aj v prípade dobrovoľného odstúpenia člena Komisie z funkcie.
- 129 Preto treba bez ďalšieho posudzovania zamietnuť žalobný dôvod týkajúci sa neplatnosti, založený na porušení uvedeného ustanovenia a uvedenej všeobecnej právnej zásady, ku ktorému malo dôjsť z dôvodu, že žalobca neodstúpil z funkcie písomne.
- 130 Žalobca pritom v podstate tvrdí, že predseda Barroso tým, že mu dal výslovne najavo svoj úmysel využiť právomoc, ktorú má na základe článku 17 ods. 6 ZEÚ, požiadať ho o to, aby sa vzdal funkcie, prijal ústne rozhodnutie, ktoré predstavuje napadnuteľný akt v zmysle článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ, vzhľadom na to, že zakladá záväzné právne účinky, ktorými môžu byť dotknuté záujmy žalobcu, keďže podstatným spôsobom mení jeho právne postavenie.
- 131 Konkrétne skutočnosť, že predseda Barroso vyzval žalobcu, aby odstúpil z funkcie, keď poznamenal, že by pre neho bolo čestnejšie, aby tak urobil z vlastnej vôle, než aby bol o to požiadaný, je podľa názoru žalobcu *de facto* a *de iure* samotným vyjadrením právomoci, ktorú má predseda Komisie na základe článku 17 ods. 6 ZEÚ, požiadať o to, aby sa člen Komisie vzdal funkcie. „Výzva“, aby „[žalobca] odstúpil

z funkcie dobrovoľne“, a „hrozba“, ak by tak odmietol urobiť, zo strany predsedu Barrosa, ktorý ho „požiadal, aby tak urobil“, v skutočnosti predstavujú podľa názoru žalobcu jeden a ten istý akt, ktorý bol oznámený dvomi rôznymi spôsobmi a vyjadrený rôznymi slovami.

- 132 Na účely posúdenia, či to, ako sa predseda Barroso skutočne vyjadril na stretnutí 16. októbra 2012, predstavuje, ako tvrdí žalobca, ústne „požiadanie“, aby sa žalobca vzdal funkcie, v zmysle článku 17 ods. 6 ZEÚ, treba vziať do úvahy jednak povahu, ako aj obsah predmetnej funkcie a jednak genézu, ako aj *ratio legis* predmetného ustanovenia.
- 133 Pokiaľ ide v prvom rade o povahu predmetnej funkcie, tá spočíva v mandáte, ktorý má hlavne politický charakter (pozri najmä článok 17 ods. 1, 3 a 8 ZEÚ) a ktorý dotknutej osobe zveruje Európska rada po spoločnej dohode s predsedom Komisie a po schválení Parlamentom (pozri článok 17 ods. 7 ZEÚ). Pokiaľ ide o obsah tejto funkcie, ako je definovaný v článku 17 ods. 1 ZEÚ, zahŕňa predovšetkým koordinačné, výkonné, riadiace a kontrolné funkcie v súvislosti s vykonávaním politik Únie v oblastiach právomocí, ktoré sú Únii zverené na základe Zmlúv.
- 134 Pokiaľ je možné Komisiu považovať, tak ako sa sama definuje, za hlavný „výkonný orgán“ nového právneho poriadku medzinárodného práva, ktorý predstavuje Únia (v zmysle rozsudku z 5. februára 1963, van Gend & Loos, 26/62, Zb., EU:C:1963:1), jej členovia tak v rámci kolégia vykonávajú funkcie, ktoré podľa klasickej teórie delby moci prináležia výkonnej moci.
- 135 V tomto kontexte treba uviesť, že podľa ústavných tradícií, ktoré sú pre členské štáty spoločné, osoby, ktorým je zverená takáto funkcia vo vnútroštátnych orgánoch výkonnej moci, môžu byť vo všeobecnosti odvolané predstaviteľom výkonnej moci alebo orgánom, ktorý ich vymenoval, na základe ich diskrečnej právomoci. V tejto súvislosti treba pripomenúť vlastné vyhlásenia žalobcu v rámci jeho výsluchu, tak ako sú uvedené v bode 104 vyššie, týkajúce sa politických zvyklostí dodržiavaných na Malte.
- 136 Pokiaľ ide v druhom rade o genézu a *ratio legis* článku 17 ods. 6 ZEÚ, treba pripomenúť, že Zmluvy pôvodne okrem pravidelných obnovovaní a úmrtí nestanovovali žiadnu inú možnosť skončenia funkcie člena Komisie než vzdanie sa funkcie (článok 215 ES) alebo odvolanie Súdny dvorom, osobitne v prípade závažného pochybenia (článok 216 ES).
- 137 Nad rámec uvedených osobitných okolností, ktoré mohli viesť ku konaniu Súdneho dvora o odvolaní, teda Komisia ako kolégium, resp. jej predseda ako jej predstaviteľ, nemali žiadnu možnosť prinútiť niektorého z jej členov vzdať sa funkcie v prípade, že sa zdalo, že si to v samotnom záujme inštitúcie vyžaduje kontext alebo aktuálne politické okolnosti.
- 138 Ako sa uvádza v bode 135 vyššie, tento stav nezodpovedá politickým zvyklostiam, ktoré sa tradične dodržiavajú v rámci vnútroštátnych orgánov výkonnej moci.
- 139 Ako v priebehu tohto konania zdôraznila Komisia, tento stav napokon viedol k hromadnému odstúpeniu Komisie, ktorej predsedal Jacques Santer, 15. marca 1999 po tom, ako sa dvaja jej členovia odmietli vzdať funkcie, v kontexte hrozby blížiaceho sa hlasovania Parlamentu o návrhu na vyslovenie nedôvery Komisii ako kolégiu.
- 140 Preto s cieľom predísť opakovaniu takýchto prípadov hromadného odstúpenia, ktoré by mohli ohroziť riadne fungovanie inštitúcií Spoločenstva alebo poškodiť ich politický kredit, autori Zmluvy z Nice, podpísanej 26. februára 2001, zverili predsedovi Komisie diskrečnú právomoc požadovať, aby sa člen Komisie vzdal funkcie, s podporou väčšiny kolégia. Článok 217 ods. 4 ES v znení Zmluvy z Nice stanovuje, že „člen Komisie sa vzdá funkcie, ak ho o to požiada predseda po udelení súhlasu kolégia“ [*neoficiálny preklad*].

- 141 Autori Lisabonskej zmluvy, podpísanej 13. decembra 2007, posilnili túto právomoc predsedu Komisie tak, že mu zverili diskrečnú právomoc požiadať člena Komisie, aby sa vzdal funkcie, v súlade s článkom 17 ods. 6 ZEÚ, pričom už na tieto účely nemusí mať predchádzajúci súhlas väčšiny kolégia.
- 142 Genéza a *ratio legis* tohto ustanovenia svedčia o tom, že sa týka konkrétne prípadu, že by člen Komisie odmietol dobrovoľne odstúpiť z funkcie z vlastnej iniciatívy, a to za okolností, keď v neho predseda Komisie stratil dôveru a domnieva sa, že by jeho ďalšie zotrvanie v funkcii mohlo ohroziť kredit, ba dokonca politické prežitie inštitúcie.
- 143 V prejednávacom prípade postup predsedu Barrosa, ktorý už v štádiu pred stretnutím 16. októbra 2012 spočíval v tom, že žalobcovi ponechal rozhodnutie medzi dobrovoľným odstúpením z funkcie a vzdaním sa funkcie, ktoré je „vyvolané“ požiadanim v zmysle článku 17. ods. 6 ZEÚ, je v súlade s touto genézou a plne rešpektuje uvedené *ratio legis*. Tento postup sa prejavil najmä v príprave dvoch návrhov tlačových správ, ktoré predpokladali jednu aj druhú možnosť (pozri bod 92 vyššie).
- 144 Zo zisťovania skutkového stavu, ktoré vykonal Všeobecný súd, navyše vyplýva, že predseda Barroso vzhľadom na neúplné a neuspokojivé vysvetlenia, ktoré podal žalobca v odpovedi na závery OLAF-u, dospel v štádiu pred stretnutím 16. októbra 2012 k rozhodnutiu o nutnosti žalobcovho odchodu z Komisie a že bol rozhodnutý v prípade potreby na tieto účely využiť právomoc, ktorú má na základe článku 17 ods. 6 ZEÚ, požiadať žalobcu, aby sa vzdal funkcie. Zároveň bol predseda Barroso naďalej pripravený v samotnom záujme žalobcu urobiť to, čo považoval za „politickú láskavosť“, spočívajúcu v poskytnutí možnosti, aby žalobca dobrovoľne odstúpil z funkcie, bez jeho formálneho požiadania na základe článku 17 ods. 6 ZEÚ.
- 145 Predseda Barroso teda odporučil žalobcovi, aby dobrovoľne odstúpil z funkcie, pričom dal veľmi jasno najavo, že pokiaľ tak žalobca neurobí, požiada ho, aby sa funkcie vzdal, na základe článku 17 ods. 6 ZEÚ. Predseda Barroso v rámci jeho vypočutia ako svedka potvrdil, že ak by žalobca dobrovoľne neodstúpil z funkcie, „určite“ by ho požiadal, aby sa funkcie vzdal, na základe článku 17 ods. 6 ZEÚ. Rozhodnutie, ktoré bolo ponechané na žalobcu, napokon sám žalobca subjektívne vnímal tak, že znamenalo: „mám právomoc Vás zbaviť funkcie, ale môžete z nej odstúpiť“.
- 146 V tomto kontexte skutočnosť, že predseda Barroso žalobcovi vzhľadom na jeho váhanie a nerozhodnosť čoraz nástojčivejšie tvrdil, že by pre neho bolo čestnejšie odstúpiť z funkcie z vlastnej slobodnej vôle než byť o vzdanie sa funkcie požiadaný, nestačí na stanovenie existencie údajného napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ totiž nebola žiadosť o vzdanie sa funkcie na základe článku 17 ods. 6 ZEÚ jasne formulovaná, z vyjadrení predsedu Barrosa, nech aj boli čo najdôraznejšie, nevyplýva žiadna žiadosť v tomto zmysle, ktorá by sa mohla dotýkať záujmov žalobcu tak, že by podstatným spôsobom menila jeho právne postavenie.
- 147 Pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu, podľa ktorého došlo zo strany predsedu Barrosa k „nátlaku“, a že prostredníctvom vykonania tohto „nátlaku“ predseda Barroso vykonal svoje právomoci na základe článku 17 ods. 6 ZEÚ, Všeobecný súd ho považuje za nedôvodné vzhľadom na to, že iba samotné spomenutie možnosti využiť právomoc sa nemôže považovať za skutočné využitie tejto právomoci. V tejto súvislosti Komisia správne poznamenáva, že aj keď medzi obidvomi možnosťami predstavenými žalobcovi nebol veľký rozdiel, pokiaľ ide o konečný výsledok, z politického hľadiska, a predovšetkým z právneho hľadiska, existoval významný rozdiel medzi odstúpením z funkcie na základe uváženeho a jednostranného rozhodnutia na jednej strane, a vzdaním sa funkcie v nadväznosti na požiadanie na základe článku 17 ods. 6 ZEÚ, ktoré sa už viac javí ako odvolanie, na druhej strane. Žalobca, ktorý bol postavený pred tieto dve možnosti, sa aspoň v prvom momente rozhodol využiť ponúkanú možnosť odstúpiť z funkcie dobrovoľne, čo pre neho predstavovalo tú výhodu, že nebude verejne vnímaný tak, že sa na základe požiadania predsedu Barrosa funkcie musel vzdať.

- 148 V tomto kontexte považuje Všeobecný súd za nedôveryhodné tvrdenie žalobcu, že nevnímal rozdiel medzi obidvomi možnosťami, ktoré mu boli navrhnuté. Žalobcovi ako ostrieľanému politikovi naopak muselo byť jasné, že medzi dobrovoľným odstúpením z funkcie a vzdaním sa funkcie, ku ktorému musí povinne dôjsť na základe formálneho a záväzného postupu, existuje významný rozdiel.
- 149 Vyššie uvedené skutkové a právne posúdenie potvrdzujú poznámky, ktoré žalobca vlastnoručne napísal do návrhu písomného odstúpenia z funkcie, ktorý mu bol do vlastných rúk doručený L. Romerom Requenom, no ktorý na záver stretnutia 16. októbra 2012 nepodpísal (pozri bod 119 vyššie). V tejto súvislosti Všeobecný súd konštatuje, že žalobca nie je dôveryhodný, keď vo svojej výpovedi tvrdí, že uvedený návrh písomného odstúpenia z funkcie nepodpísal z dôvodu, že pod týmto návrhom sa rozumelo jeho dobrovoľné odstúpenie z funkcie. Škrty, ktoré žalobca vlastnoručne vykonal v tomto návrhu, sa totiž netýkajú samotnej skutočnosti jeho odstúpenia z funkcie, ba ani nástojenia na dobrovoľnosti tohto odstúpenia, ale detailov, ktoré majú v tomto kontexte menší význam. Všeobecný súd považuje za rozumné predpokladať, že ak by bolo nedorozumenie hlbšie a týkalo by sa samotnej skutočnosti alebo základných podmienok odstúpenia z funkcie, žalobca by sa neuspokojil iba s takýmito vlastnoručne vykonanými menšími zmenami v návrhu, ale buď by tento návrh jednoducho odmietol, a to tak, že by ho odmietol pripomienkovať, alebo by v ňom výškrtol hlavné náležitosti.
- 150 Toto posúdenie navyše potvrdzuje vyhlásenie maltského predsedu vlády L. Gonziho pred maltským parlamentom 16. októbra 2012 po jeho telefonickom rozhovore so žalobcom (pozri bod 17 vyššie).
- 151 Napokon toto posúdenie potvrdzujú aj vyjadrenia žalobcu počas rozhovoru, ktorý poskytol v rádiu 16. októbra 2012 večer (pozri bod 18 vyššie). Všeobecný súd predovšetkým zdôrazňuje, že žalobca odmietol jasne odpovedať novinárovi, keď ho navádzal na odpoveď, že ho predseda Barroso odstúpiť z funkcie donútil.
- 152 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že žalobca odstúpil z funkcie dobrovoľne a bez toho, aby toto odstúpenie bolo predmetom žiadosti predsedu Barrosa v zmysle článku 17 ods. 6 ZEÚ.
- 153 Vzhľadom na to, že nebola preukázaná existencia takejto žiadosti, ktorá je aktom napadnutým na základe tohto návrhu na zrušenie, musí sa tento návrh v súlade s judikatúrou citovanou v bode 67 vyššie zamietnuť ako neprípustný.
- 154 Žalobca však ďalej subsidiárne tvrdí, že v prípade, že by sa malo konštatovať, že odstúpil z funkcie, musí sa tiež konštatovať, že k tomuto odstúpeniu došlo v dôsledku toho, že mu bolo pohrozené zosadením, a teda pod neznesiteľným nátlakom, na základe čoho je podľa jeho názoru možné dospieť k záveru, že jeho súhlas je poznačený vadou. V priebehu stretnutia 16. októbra 2012 totiž predseda Barroso podľa žalobcu neprestajne zdôrazňoval, že má právo žalobcu odvolať, a viackrát použil slová „zosadenie“ alebo „odvolanie“ (v angličtine „dismissal“). Žalobca vraj v skutočnosti nemal inú možnosť, ako uposlúchnuť príkaz, ktorý mu dal predseda Barroso. Uvedená vada súhlasu spôsobuje podľa názoru žalobcu absolútnu neplatnosť jeho odstúpenia z funkcie.
- 155 Takúto argumentáciu v zásade nie je možné uplatniť na podporu tohto návrhu na zrušenie, ktorý nesmeruje ani proti vlastnému rozhodnutiu žalobcu odstúpiť z funkcie, ktoré napokon nie je pripísateľné Komisii, ani proti žiadnemu inému aktu Komisie, ktorý by mal povahu aktu spôsobujúceho ujmu.
- 156 V každom prípade aj za predpokladu, že by žalobcov návrh, ktorým sa v rámci tejto žaloby domáha, aby bolo jeho odstúpenie z funkcie vyhlásené za nezákonné z dôvodu, že je poznačené vadou súhlasu, bol prípustný, Všeobecný súd usudzuje, že existencia takejto vady nie je preukázaná.

- 157 V tomto kontexte, pokiaľ ide o ukončenie mandátu hlavne politického charakteru, ako už bolo uvedené v bode 133 vyššie, Komisia správne tvrdí, že vyjadrenie pevného odhodlania uplatníť v prípade potreby právomoc požiadať člena Komisie, aby sa vzdal funkcie, pričom ide o diskrečnú právomoc zverenú predsedovi Komisie na základe Zmluvy o EÚ, nemôže byť považované za neoprávnený nátlak, ktorý by mal vplyv na platnosť alebo dobrovoľnosť odstúpenia dotknutej osoby z funkcie.
- 158 Žalobca so svojimi dlhoročnými politickými skúsenosťami vo vláde mal pritom v priebehu stretnutia, ktoré trvalo približne hodinu a pol, možnosť slobodne sa rozhodnúť odmietnuť návrh predsedu Barrosa a vyzvať ho na to, aby ho formálne požiadal o vzdanie sa funkcie na základe článku 17 ods. 6 ZEÚ. Žalobca sa najmä mohol kedykoľvek slobodne rozhodnúť zo stretnutia odísť alebo požiadať o to, aby sa na stretnutí zúčastnil jeden alebo viacerí členovia jeho kancelárie.
- 159 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že tento návrh na zrušenie sa musí zamietnuť.

O návrhu na náhradu škody

- 160 Žalobca na podporu svojho návrhu na náhradu škody uvádza, že nezákonnosť, ktorú namieta v rámci návrhu na zrušenie, vyplýva zo závažného porušenia právnej normy, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom.
- 161 Vzhľadom na to, že Všeobecný súd už v tomto rozsudku konštatoval, že nebola preukázaná existencia aktov Komisie napadnutých v rámci uvedeného návrhu na zrušenie, nie je vo vzťahu k tejto inštitúcii možné konštatovať žiadnu nezákonnosť v súvislosti s uvedeným žalobným dôvodom, a tým menej závažné porušenie právnej normy.
- 162 Pokiaľ ide o vadu súhlasu, ktorá bola v rámci návrhu na zrušenie namietaná subsidiárne (pozri bod 154 vyššie), Všeobecný súd už konštatoval, že jej existencia nebola preukázaná.
- 163 Z vyššie uvedeného vyplýva, že tvrdenia o protiprávnom konaní Komisie alebo jej predsedu nie sú z právneho hľadiska dostatočne preukázané.
- 164 Preto sa návrh na náhradu škody musí zamietnuť ako nedôvodný a z tohto dôvodu treba zamietnuť aj žalobu ako celok.

O trovách

- 165 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobca nemal vo veci úspech, je opodstatnené zaviazat ho na náhradu trov konania v súlade s návrhom Komisie.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (tretia rozšírená komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloba sa zamieta.**
- 2. John Dalli je povinný nahradiť trovy konania.**

Jaeger

Papasavvas

Forwood

Labucka

Bieliūnas

Rozsudok bol vyhlášený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 12. mája 2015.

Podpisy